

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/3608 din 04.03.2024

La nr.51 din 20.02.2024

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea articolului 43 din Legea insolabilității nr. 149/2012.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Digitally signed by Pinzari Alexandr
Date: 2024.03.05 07:57:06 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandr PÎNZARI

Ex: VAMEȘ Xenia, Tel. 022 257-376

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	574
"05" 03	2024
Ora	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/9495 din 04.03.2024

la proiectul de lege pentru modificarea articolului 43 din Legea insolvabilității nr. 149/2012

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un grup deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost publicat pe site-ul Parlamentului RM, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul a fost elaborat în scopul *"[...] recuperării sumelor bănești achitate pentru biletele nevalorificate."*

În acest sens, autorul a precizat că, *"[...] garantarea funcționării adecvate a pieței înseamnă drepturi certe ale consumatorilor în relația cu comercianții, oferind protecție suplimentară pentru consumatorii vulnerabili. Normele de protecție a consumatorilor pot îmbunătăți rezultatele pieței în general. Acestea promovează piețe mai echitabile și oferă certitudine consumatorilor, sprijinind astfel orice revendicare a unui drept sau interes încălcat de comerciant."*

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea art.43 din Legea insolvenței nr.149/2012, prin includerea creanțelor consumatorilor rezultate din nexecutarea obligației agentului economic din domeniul transportului aerian într-un rang mai superior.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Având în vedere argumentele prezentate de autor în nota informativă, proiectul promovează interesul public privind protejarea consumatorilor din domeniul transportului aerian în relația cu comercianții. În acest sens, autorul a menționat că, *"Protejarea de către stat a persoanelor în calitatea lor de consumatori trebuie să fie eficace, garantând că piața internă funcționează adecvat."*

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Potrivit notei informative: *"Anul 2023 a demonstrat o tendință negativă la capitolul numărului de petiții înaintate de consumatorii din domeniul aviației civile. Astfel, acțiunile unor companii aeriene, omisiunile acestora, comportamentul uneori abuziv, inclusiv publicitatea și comercializarea de bilete cu o adâncime mare (pentru zboruri ce urmează în viitor) fără acoperirea financiară necesară, efectuate în strânsă legătură cu promovarea sau furnizarea produsului final pasagerilor au generat încălcarea sistematică a drepturilor și intereselor consumatorilor."*

În special, practicile comerciale în cauză au constatat în anulări frecvente ale curselor, reorganizarea orarului, deficiența de flotă, sistarea activității comerciale și operaționale, toate din motivul dificultăților financiare ale agenților economici care activează în domeniul aviației civile."

Pe cale de consecință, pe lângă incapacitatea de a-și executa obligațiile pecuniare scadente, inclusiv

obligațiile fiscale, agenții economici încasează pe conturile bancare sume enorme rezultate din vânzarea biletelor pentru curse care eșuează, supraîndatorându-se față de pasageri, fiind responsabili de aceste creanțe în limitele patrimoniului său.”

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei informative: *”Punerea în aplicare a prevederilor proiectului menționat nu va necesita cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.”*

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *„textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici și/sau a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova în scopul recuperării sumelor bănești achitate pentru biletele nevalorificate.

În acest sens, autorul a precizat că, "[...] *garantarea funcționării adecvate a pieței înseamnă drepturi certe ale consumatorilor în relația cu comercianții, oferind protecție suplimentară pentru consumatorii vulnerabili. Normele de protecție a consumatorilor pot îmbunătăți rezultatele pieței în general. Acestea promovează piețe mai echitabile și oferă certitudine consumatorilor, sprijinind astfel orice revendicare a unui drept sau interes încălcat de comerciant.*"

Prin proiect se propune modificarea art.43 din Legea insolvenței nr.149/2012, prin includerea creanțelor consumatorilor rezultate din nexecutarea obligației agentului economic din domeniul transportului aerian într-un rang mai superior.

Proiectul supus expertizei a fost publicat pe site-ul Parlamentului RM, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

Având în vedere argumentele prezentate de autor în nota informativă, proiectul promovează interesul public privind protejarea consumatorilor din domeniul transportului aerian în relația cu comercianții.

04.03.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Xenia VAMEȘ, Inspector principal

Digitally signed by Vameș Xenia
Date: 2024.03.04 09:33:43 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

